

RAMBAM

18 / 2009

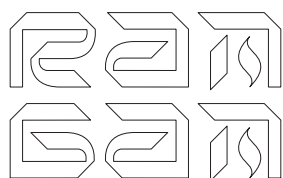
RAMBAM TIDSSKRIFT FOR JØDISK KULTUR OG FORSKNING

RAMBAM TIDSSKRIFT FOR JØDISK KULTUR OG FORSKNING

18 / 2009

SELSKABET FOR DANSK JØDISK HISTORIE

RAMBAM

TIDSSKRIFT FOR JØDISK KULTUR OG FORSKNING

NUMMER 18 / 2009

UDGIVET AF
SELSKABET FOR DANSK JØDISK HISTORIE

RAMBAM

Tidsskrift for jødisk kultur og forskning
18 / 2009

RAMBAM er et akronym for

Rabbi Moshe ben Maimun
(Maimonides) 1135 - 1204

Udgives med støtte fra Kulturministeriets
bevilling til almenkulturelle tidsskrifter
og Helga Melchior's Familiefond

Redaktionelt udvalg

Bent Blüdnikow
Silvia Goldbaum Tarabini Fracapane
Ulf Haxen
Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson (ansv.)

Redaktionelt panel

Benedicte Brohm
Karoline Henriques
Linda Herzberg
Margit Warburg
Karin Weinholt

Redaktionelle konsulenter

Birgit Blegvad Stenz
Anna Haxen

Grafisk design og dtp

Frank Ruszkai

Udgivet af

Selskabet for Dansk Jødisk Historie

Redaktionens adresse

Tidsskriftet RAMBAM
Jelsbuen 1
2620 Albertslund
rambam@mailme.dk

Tryk

AKA-PRINT A/S, Tilst

ISSN 0907-2160

ISBN 978-87-92282-01-9

Forside

Foto af Moses Levy (ca. 1795-1865)
(Se artikel side 8)

Bagside

Den vandrende Jøde
– fra dansk skillingsvise

Indhold

FORORD.....	7	NYT UDEFRA – Tyskland 2009.....	80
Moses Levy <i>Emilie Cohn Roi</i>	8	ANMELDELSER	
Hvordan har mit stakkels barn det? <i>René F. van Wijngaarden</i>	18	Karin Lützen Mors hemmelighed – på sporet af en jødisk indvandrerhistorie <i>Margit Warburg</i>	84
Erindringens glæder <i>Kirsten Bacher</i>	24	Morten Thing Min mors historie <i>Margit Warburg</i>	86
Hr. København <i>Abraham København</i>	28	Bengt Sjalín Min Fars Familie – En genealogi om familierne Szolimczyk/Sholinsky /Schalimtzek og Itzkowitz/Keitz 1798-2008 <i>Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson</i>	88
Janna <i>Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson</i>	34	Manfred Gerstenfeld (<i>red.</i>) Behind the Humanitarian Mask – The Nordic Countries, Israel and the Jews <i>Mogens Rukov</i>	90
I en flygtnings perspektiv - fotografier af Jerry Bergman <i>Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson</i>	42	ENGLISH SUMMARIES.....	92
Rejsen til Manchester – I'm Elias Levin, I don't speak English but Jiddish, German and Danish! <i>Erik Henriques Bing</i>	56	BIDRAGYDERE.....	97
Nathans hankat <i>Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson</i>	68	BØGER MODTAGET AF REDAKTIONEN & INFORMATION.....	99
Nytt liv i gammel synagoge – Jødisk Museum i Oslo <i>Mats Tangestuen og Bjarte Bruland</i>	72		
Snublesten – et projekt.....	76		

Snublesten. Læs mere i artiklen på side 76.

Snublesten

Et projekt

I mange år har en tysk kunstner, Gunter Demnig, rejst Tyskland og andre lande rundt for at minde ofre for nazismens terror. På over 300 steder i Tyskland, Østrig, Ungarn og i Holland snubler man nu over tusinder af snublesten (*Stolpersteine*), som er brosten af granit påsat en plade af stærk messinglegering. Præget i metallet er navnene på ofre for nazismen, deres fødselsdato, deres transportdato og oplysninger om disse menneskes endeligt i ghettoer, lejre og på døds marcher. Disse anstødssten er placeret lige uden for de huse, hvor disse mennesker sidst boede eller opholdt sig før de blev sendt i døden.

I Hamburg har man for eksempel ud over stenene udgivet bøger med oplysninger om ofre, så interesserede kan få flere oplysninger. Selskabet for Dansk Jødisk Historie har bidraget med informationer til disse bøger og tilhørende databaser.

Danmark udviste også jøder i døden fra 1940 til 1943. Nu kender vi 21 af dem og deres skæbne. Vi ved også, hvor de boede i København, før de blev udvist af de danske myndigheder.

Selskabet for Dansk Jødisk Historie ønsker, at den tyske idé med at placere mindesmærker ved de huse, hvor der boede ofre for nazismen, skal virkeliggøres i Danmark.

Vi ser gerne at Gunter Demnig præger navnene på ofre i metal og cementerer disse små, men virkningsfulde brosten i de danske fortove. Her kan de forbipasserende ”snuble” over dem, og bøjer man sig ned for at se hvad dette er for noget, vil man læse oplysningerne om ofre for en af de mest ubehagelige dele af Danmarkshistorien. På den måde undgår man at de udviste glemmes. Om muligt, mener vi også at de jøder, der døde i Theresienstadt efter tysk deportation fra Danmark i 1943 burde mindes med sådanne mindesten uden for de huse de boede i før de blev udvist.

Selskabet for Dansk Jødisk Historie har brug for økonomisk støtte til projektet og på selskabets hjemmeside, www.rambam.dk, er der derfor lagt oplysninger om bankkonto til formålet, som villige bidragsydere kan indbetale til. På hjemmesiden findes der også oplysninger om omkostningerne ved projektet og yderligere informationer om kunstneren og de sten han har lavet.

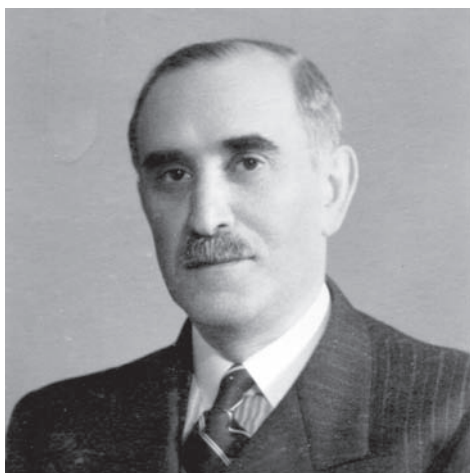
Projektgruppen består af: Vilhjálmur Örn Vilhjálmsson, Bent Blüdnikow, Ulf Haxen, Silvia Goldbaum Tarabini Fracapane, Birgit Fischermann Krasnik, Roni Belostoky, Marianne Michel, Peter Michel.

Ruth Fanni Niedrig

Szymon Zajtmann

Ernst Platzko

Stolperstein i Hamburg. Foto: Gesche Cordes.

Gunter Demnig i gang med at færdiggøre monteringen af snublesten. Foto: Gesche Cordes.